

PROGRAMY A PROJEKTY RÚVZ ŽILINA 2021

1. Odbor hygieny životného prostredia a zdravia RÚVZ Žilina

Vec: Programy a projekty RÚVZ v SR na r. 2021 a ďalšie roky - odd. HŽPZ - odpočet za rok 2021

Ad 1.1. Plnenie Akčného plánu pre ŽP a zdravie obyvateľov SR (NEHAP V)

Pitná voda

Na základe povinného monitoringu pitnej vody sme odobrali 64 vzoriek vôd (všetky určené na minimálnu analýzu, 2 x počas roka bol vyšetrený As vo VZ obce Višňové – odberové miesto ZŠ s MŠ). Kvalita vody je uvedená v informačnom systéme pre pitnú vodu. Ďalších 25 odberov vzoriek bolo vykonaných na základe objednávky prevádzkovateľov verejných vodovodov vo svojej správe, z nich bolo realizovaných 17 minimálnych analýz, 3 x opakovaná len mikrobiologická analýza a 5 úplných analýz. Kvalita vody je uvedená v informačnom systéme pre pitnú vodu. Platené služby pre fyzické osoby a právnické osoby mimo monitoringu (napr. kolaudácie): 42 vzoriek v rozsahu minimálnej analýzy (v 1 prípade išlo o rozšírenie požiadavky o rozbor ukazovateľov Fe a Mn, ukazovateľ Fe aj opakované z dôvodu prekročenia limitu).

Ako ŠZD v rozsahu minimálnej analýzy sme vykonali odbery a analýzy 2 vzoriek pitnej vody (VZ v správe obce Lietavská Svinná - Babkov), 2 x kontrolu kvality vody zo zachyteného prameňa – „Maliarovej studne“ vo Vraní (vykonávaná každoročne) s požiadavkou na prevádzkovateľa - Mestský úrad v Žiline - informovať obyvateľov o nevyhovujúcej kvalite na odberovom mieste formou informačnej tabule. Na preverenie správnosti postupov akreditovaného laboratória bolo odobratých 9 x paralelných vzoriek z tohto zdroja - Maliarovej studne vo Vraní určených na minimálnu analýzu.

Z celkového počtu odobratých vzoriek vôd bolo 69 vzoriek určených aj na stanovenie ukazovateľov tvrdosti vody – Mg, Ca, Mg + Ca.

Spoločnosť SeVaK a.s., Žilina v mesiaci február 2021 správny orgán informovala o zahájení náhradného zásobovania vodou z cisterny na určených lokalitách v obci Turie, nakoľko zistila prírodne spôsobený zákal prameňa Turie – Dedová s odporúčením na nevhodnosť použitia na pitné a potravinárske účely. Jednodňová akcia uskutočnená v dvoch časoch prebehla v plnej rézii spoločnosti SeVaK a.s., Žilina.

V priebehu roka bola zaznamenaná opakovaná zdravotná závadnosť pitnej vody vo VZ v správe obce Lietavská Svinná – Babkov (odberné miesto v obci Babkov) v ukazovateľoch mikrobiologickej analýzy. Po vykonaných opatreniach prevádzkovateľom VZ nebol dosiahnutý požadovaný výsledok v jej kvalite. Zopakované opatrenia na zdroji pitnej vody boli zo strany prevádzkovateľa realizované vo väčšom rozsahu. Výsledky štátneho zdravotného dozoru (odbery na viacerých odberových miestach - objekt predajne COOP Jednota a MŠ, v rôznych časoch) preukázali vyhovujúcu kvalitu a nebolo nutné pristúpiť k sankciám voči prevádzkovateľovi VZ.

Z dôvodu pandemickej situácie COVID- 19 v SR sa neuskutočnili aktivity súvisiace so Svetovým dňom vody. Podnet na nevyhovujúcu kvalitu pitnej vody nebol zaznamenaný.

Voda na kúpanie

Vzhľadom na pandémiu ochorenia COVID-19, opatrenia a vyhlášky ÚVZ SR o uzatvorení prevádzok a bol na základe objednávok prevádzkovateľov na kontrolu kvality bazénovej vody počas roka 2021 vykonaný nižší počet odberov a laboratórnych analýz v porovnaní s rokom 2020 a s predchádzajúcim rokom, kedy nebola pandémia ochorenia COVID-19. V laboratóriu RÚVZ Žilina sa začal vyšetrovať ukazovateľ celkový organický uhlík TOC.

Počas roka 2021 bol počet zariadení s celoročne prevádzkovanými vnútornými bazénmi a vírivkami 15, počet bazénov a víriviek: 28. Z vnútorných bazénov a víriviek sme odobrali 70 vzoriek, z nich 1 vzorku aj na Legionella species s negatívnym výsledkom. Ku koncu roka sa začal vyšetrovať ukazovateľ TOC -celkový organický uhlík. Vykonali sme rovnaký počet kontrol prevádzkových a kontrol dodržiavania opatrení ÚVZ SR. Závažných bolo 30 vzoriek, percento závažnosti je 42%. Predložených prevádzkovateľmi bolo 26 protokolov z laboratórnych analýz, závažná vzorka bola jedna, percento závažnosti 3%. V zistenej závažnosti vzoriek vody na kúpanie odoberanej a vyšetrovanej pracovníkmi RÚVZ so sídlom v Žiline a predkladanými protokolmi o kvalite vody je významný rozdiel v závažnosti vzoriek. Kvalita vody je uvedená v IS voda na kúpanie. Podnet riešený nebol, neboli uložené sankcie.

V okresoch Žilina a Bytča nemáme vyhlásené prírodné kúpaliská. Dňa 21.7.2021 bola v rámci ŠZD odobratá vzorka z nádrže Vodné dielo Žilina s vyhovujúcim výsledkom. Vodná nádrž je využívaná obyvateľmi na kúpanie, vodné športy a každoročne na súťaž Žilinský triatlon.

RÚVZ so sídlom v Žiline počas kúpaciej sezóny 2021 vykonal kontroly priestorov, kontroly dodržiavania opatrení uložených vo Vyhláškach ÚVZ SR a kontrolu kvality vody na kúpanie na vonkajších umelých kúpaliskách:

- 1/ **Termálne kúpalisko LAURA, Rajecké Teplice** – 2 vonkajšie termálne bazény, kapacita: 2 500 osôb/ deň, prevádzkované od 12.6.2021 do 1.9.2021,
- 2/ **Mestská krytá plaváreň Žilina – vonkajší areál** – 3 vonkajšie netermálne bazény, kapacita: 3 000 osôb/deň, prevádzkované od 18.6.2021 do 13.9.2021,
- 3/ **Termálne kúpalisko Veronika, Rajec** – 5 vonkajších termálnych bazénov, doskočisko k 5-dráhovej šmykľavke, doskočisko k detskej šmykľavke, doskočisko k detskému toboganu, kapacita: 4 000 osôb/deň, prevádzkované od 19.6.2021 do 1.9.2021,
- 4/ **Termálne kúpalisko Stráňavy** – 2 vonkajšie termálne bazény bez recirkulácie s kapacitou 500 osôb /deň, prevádzkované od 26.6.2021 do 10.9.2021,
- 5/ **Mestské kúpalisko Bytča** - 1 vonkajší netermálny bazén s recirkuláciou, kapacita 320 osôb/deň, prevádzkované od 26.6.2021 do 20.8.2021.

Počas kúpaciej sezóny 2021 bolo odobratých a vyšetrených 42 vzoriek bazénovej vody, z toho - 13 vzoriek pred uvedením kúpalísk do prevádzky na základe objednávok prevádzkovateľov kúpalísk,

- 26 vzoriek počas kúpaciej sezóny 2021 (z toho 4 vzorky na troch kúpaliskách aj na vyšetrenie Legionella species v bazénoch s vodnými atrakciami bez zistenej prítomnosti) na základe objednávok prevádzkovateľov kúpalísk,
- 3 vzorky počas kúpaciej sezóny v rámci ŠZD.

Kvalita bazénovej vody počas kúpaciej sezóny 2021 je uvedená v Informačnom systéme o kúpaliskách a kvalite vody na kúpanie, rovnako priebeh sezóny v týždenných hláseniach.

Z celkového počtu 42 vzoriek bazénovej vody nevyhovovalo 5 vzoriek:

- 1 vzorka zo 4 odobratých a vyšetrených vzoriek na MK Bytča v mikrobiologickej analýze (*Pseudomonas aeruginosa*),
- 3 vzorky z 18 odobratých a vyšetrených vzoriek na TK Veronika Rajec - z toho 4 v mikrobiologickej analýze (Kultivovateľné MO pri 36 °C, *Pseudomonas aeruginosa*), nevyhovujúca kvalita vody bola dňa 21.6.2021 prejednaná na RÚVZ so sídlom v Žiline s prevádzkovateľom zariadenia,
- 1 vzorka zo 6 odobratých a vyšetrených vzoriek na TK Laura v Rajeckých Tepliciach pre mierne prekročenú medznú hodnotu ukazovateľa voľný chlór v detskom bazéne.

Na Termálnom kúpalisku v Stráňavách a Mestskej krytej plavárni v Žiline – vonkajšom areáli neboli zistené nevyhovujúce vzorky z počtu 14 vyšetrených vzoriek na týchto dvoch kúpaliskách.

Celková závadnosť vzoriek: 5 vzoriek, t.j. 11,9 %, z toho mikrobiologickú závadnosť vykazovali 4 vzorky, fyzikálno-chemickú závadnosť 1 vzorka.

Nevyhovujúca kvalita vody bola okamžite riešená s prevádzkovateľmi kúpalísk opatreniami a kontrolnými odbermi s analýzami po vykonaní opatrení.

Sankcie uložené neboli. Podnety prijaté neboli.

Prevádzka kúpalísk nebola prerušená, zatvorené boli len v určité dni pre nepriaznivé počasie.

Oproti roku 2020 došlo k poklesu počtu vyšetrených vzoriek zo 46 na 42 kvôli predčasnej ukončenej sezóne pre nepriaznivé počasie. Výrazne poklesla závadnosť vzoriek (z 11 vzoriek, t.j. 23,9 % na 5 vzoriek, t.j. 11,9 %. K nižšej závadnosti zrejme prispela aj nižšia návštevnosť kúpalísk v súvislosti s počasím a epidemiologickou situáciou.

Počas kúpaciej sezóny 2021 bolo na uvedených kúpaliskách vykonaných 16 kontrol priestorov prevádzky a dodržiavania prevádzkového poriadku, 10 kontrol dodržiavania opatrení v súvislosti s pandemiou ochorenia COVID-19, uložených vo Vyhláske ÚVZ SR č. 217 účinnej od 14.6.2021 a Vyhláske ÚVZ SR č. 240 účinnej od 16.8.2021.

Nebolo zistené porušenie prevádzkového poriadku alebo nedodržiavanie opatrení uložených v uvedených vyhláškach. Ochorenia z vody na kúpanie hlásené neboli.

Stanovenie prítomnosti baktérií rodu Legionella vo vybraných DSS

V rámci plnenia úlohy odobrali pracovníčky odd. HŽPZ dňa 31.5.2021 v zariadení Domov pokoja Žofie Bosniakovej, Zariadenie pre seniorov a denný stacionár, Za kaštieľom 309/9 v Tepličke nad Váhom vzorku pitnej vody na vyšetrenie v rozsahu minimálnej analýzy pre hromadné zásobovanie + Legionella species, ďalej 5 vzoriek teplej vody na vyšetrenie prítomnosti Legionella species a 10 sterov v predmetnom zariadení, podľa Odborného usmernenia na zabezpečenie postupu pri monitoringu baktérií rodu legionella v zariadeniach sociálnych služieb v SR. Vzorky boli odobraté za prítomnosti pracovníka zariadenia p. Štefana Mila po predchádzajúcej konzultácii vhodných odberových miest aj s riaditeľkou zariadenia p. Ľudmilou Kadašiovou. Zariadenie je napojené na verejný vodovod a verejnú kanalizáciu v správe SEVAK a.s. Žilina.

Laboratórna analýza odobratých vzoriek preukázala výskyt Legionella species (1000 KTJ/1000 ml) vo vzorke vody č. 2493/2021 odobratej zo sprchovej hlavice v sprche pre zamestnancov v predmetnom zariadení. Vedúca odd. Mikrobiológie životného prostredia následne zabezpečila zaslanie uvedenej vzorky na confirmáciu suspektných izolátov a sérotypizáciu do Národného referenčného centra pre legionely v životnom prostredí ÚVZ SR v Bratislave. NRC potvrdilo, že sa jedná o Legionella pneumophila sérotyp 1.

Po vykonanej prvej fáze úlohy – odobratí vzoriek, malo podľa odborného usmernenia nasledovať vyhodnotenie výsledkov skúšok, návrh na prijatie opatrení a vyhodnotenie ich účinnosti, príprava legislatívy so stanovením limitov a príprava odporúčaní opatrení na elimináciu osídlenia vnútorných rozvodov vody legionelami v zariadeniach s dlhodobým pobytom osôb patriacich do rizikovej skupiny.

Podľa dostupnej odbornej literatúry a po konzultácii s vedúcou odd. MŽP na RÚVZ so sídlom v Žiline úrad odporučil vykonať opatrenia s dočasným účinkom:

- jednorazové prehriatie celého teplovodného systému tzv. termická dezinfekcia systému s prepáchnutím všetkých koncoviek (sprchy a výtokové ventily), teplota by nemala poklesnúť pod 75 až 80 °C po dobu 30 minút,

- zvýšená dávka dezinfekčného roztoku chlóru (10 mg/l), SAVO 20 g/m³, Sanosil Super 25 – 2% a pod.,

a technické opatrenia s trvalým účinkom:

- technická revízia rozvodov, - nastaviť systém tak, aby sa odstránili zóny s príliš nízkym prietokom, tie predstavujú hrozbu nebezpečného zníženia teploty alebo stagnáciu vody,
- pravidelná dezinfekcia potrubia teplej vody,
- odstránenie vodovodných inkrustov vo vodovodných batériách a sprchových hlaviciach,
- na odberných miestach by teplota teplej vody mala byť nad 55 °C.

Navrhnuté opatrenia boli prijaté v rozsahu:

1/ Okamžitý zákaz používania sprchy pre zamestnancov a označenie sprchy pre zamestnancov zákazom.

2/ Keďže príprava teplej vody sa vykonáva v zariadení, p. Milo zabezpečil v priebehu 29. kal. týždňa termickú dezinfekciu potrubia teplej vody, výtokov a koncoviek, namotovanie novej sprchovej hlavice v sprche pre zamestnancov. V ostatných sprchových hlaviciach boli inkrusty odstránené.

3/ RÚVZ so sídlom v Žiline vykonal dňa 26.7.2021 kontrolný odber a analýzu vzorky vody na prítomnosť Legionella species zo sprchovej hlavice v sprche pre zamestnancov.

Kontrolný odber a analýza TÚV na prítomnosť Legionella sp. zo dňa 26.7.2021 po vykonaní opatrení bola negatívna. Prevádzkovateľ zariadenia bol o tejto skutočnosti písomne informovaný.

Dňa 18.8.2021 bola zaslaná na ÚVZ SR v Bratislave požadovaná vyplnená tabuľka odberov.

Radónová problematika

Dotazník zameraný na radónovú problematiku, vypracovaný Medzinárodnou agentúrou pre atómovú energiu so sídlom vo Viedni v rámci projektu RER 9453, je prístupný pre verejnosť a inštitúcie na webovej stránke RÚVZ so sídlom v Žiline.

Hluk

V roku 2021 sa riešili aktuálne podnety predovšetkým na zdroje hluku z výrobných prevádzok (7), z hudobnej produkcie v reštaurácii a kultúrneho hudobného podujatia vonku (2) a dopravný hluk v husto zastavanej mestskej časti Bytčica (1). Spolu bolo vykonaných 10 meraní s výstupom pre životné prostredie. V rámci dopravného hluku (1) sme realizovali meranie kvôli zvýšenej hlučnosti na pokojnej ulici medzi rodinnými domami –skracovanie vzdialenosti kvôli obchádzke, ale aj vysoko poškodenému povrchu vozovky, čím sa hluk neustále zvyšoval (podklad pre poslancov MsÚ Žilina). Tradiční podávatelia podnetov na hluk zo Staromestských slávností a hluk z KD Trnové, nemali dôvod podávať podnety, nakoľko veľa kultúrnych podujatí sa kvôli šíriacemu sa ochoreniu COVID-19 neuskutočnilo. Samostatným problémom je hluk z hudobnej produkcie (2) živej alebo reprodukovanej hudby. Pri meraní živej hudby v X-treme parku –Vodné dielo, otvorený priestor s tancom na ihriskách pre beach volleybal pri akcii RE:SET 2021 bola posudzovaná hodnota A akustického tlaku v referenčnom časovom intervale noc prekročená ($L_{R,Aeq,8h}=62,3$ dB), ale pri hudobnej produkcii reprodukovanej hudby pri prevádzke reštaurácie posudzovaná hodnota A akustického tlaku vyhovovala PL. Opakované merania (3) hluku z výrobných prevádzok boli v súlade s PL, nakoľko prevádzkovatelia zrealizovali doporučené protihlukové opatrenia. Väčšinou išlo o minimálne úpravy, ako o dôsledné zatváranie dverí, okien a využívania VZT

zariadení v prevádzke, najmä vo večerných a nočných hodinách. Prevádzka mobilnej elektrocentrály pri ubytovacom zariadení s reštauráciou z dôvodu výpadku el.energie (neplatič) bola veľmi hlučná - posudzovaná hodnota A akustického tlaku v referenčnom časovom intervale deň bola $L_{R,Aeq,12h}=70,9$ dB. Mobilná elektrocentrála bola v chode 20 hodín denne, našťastie len 4 dni. Ďalšie merania výrobných prevádzok (3) preukázalo prekročenie nameraných hodnôt v zmysle PL, ale ich príčina je riešiteľná. V prvom prípade bude nutné dôsledné dodržiavanie zatvárania dverí počas chodu píly. V druhom prípade je nutné drvičku biologického odpadu umiestniť do uzatvoreného objektu, pretože na voľnom priestranstve ani počas chodu 18 minút nevyhovuje posudzovaná hodnota A akustického tlaku v referenčnom časovom intervale deň PL (pri chode 1,5 hodiny denne posudzovaná hodnota A akustického tlaku v referenčnom časovom intervale deň bola $L_{R,Aeq,12h}=75,3$ dB a pri chode 18 minút $L_{R,Aeq,12h}=68,3$ dB). V treťom prípade išlo o súbeh operácií v kamenárstve –chod frézy a leštičky kameňa. I tu sa zmenou logistiky chodu jednotlivých nástrojov alebo jednotlivých operácií dá dosiahnuť súlad s PL.

Ad 1.2. Protokol o vode a zdraví – plnenie národných cieľov

RÚVZ so sídlom v Žiline nedostal pokyny na zapojenia sa do plnenia úlohy podľa vládou schváleného plánu plnenia národných cieľov.

Ad 1.4. Overenie kvality materiálov, ktoré prichádzajú do styku s pitnou vodou

Pri kolaudácii stavieb vyžadujeme predloženie dokumentácie k výrobkom určeným pre styk s pitnou vodou, údaje o výrobkoch a predloženú dokumentáciu evidujeme. Požadovaná vyplnená tabuľka uvedená ako Príloha 2 bola zaslaná v zmysle usmernenia k predmetnej veci.

Ad 1.5. Mapovanie aktuálneho stavu výskytu pesticídnych látok a mikropolutantov v pitných vodách

V roku 2021 boli v skúšobnom laboratóriu RÚVZ so sídlom v Žiline vyšetované pesticídy v rámci úplnej analýzy – lindan, aldrín, dieldrín, endrín. Mikropolutanty v pitnej vode sa z dôvodu prístrojového vybavenia nevyšetrovali.

2. Odbor preventívneho pracovného lekárstva

2.1. Znižovanie miery zdravotných rizík zamestnancov z pracovného prostredia, pracovných podmienok a spôsobu práce

Cieľ:

Rok 2021 bol naďalej v znamení pandémie, mala zásadný vplyv na riešenie problematiky, na odbore PPL. Opäť sa menil charakter a počet kontrol pracovísk, zvýšili sa počty podnetov a sťažností, znížil sa počet zamestnancov, ktorí vykonávali dozor na odbore PPL. Naďalej, podľa pandemickej situácie, tri zamestnankyne boli presunuté na odbor epidemiológie za účelom zadávania informácií do systému ohľadom pozitívnych občanov a ich kontaktov a telefonicky obvolávali dotyčné osoby.

V rámci štátneho zdravotného dozoru (ŠZD) sme kládli dôraz na zvyšovanie kvality života pracujúcich občanov/zamestnancov prostredníctvom znižovania chorobnosti, trvalých a dočasných následkov chorôb a úrazov, poskytovaním účelovej, kvalitnej a efektívnej zdravotnej starostlivosti pôsobením verejného zdravotníctva. Zamestnanci odboru PPL aktívne sledovali európske trendy uplatňované v oblasti intervencie a prevencie pred nepriaznivými vplyvmi faktorov pracovného a životného prostredia. Zároveň sme sa v najvyššej možnej miere podieľali na plnení nariadení a opatrení, ktoré vydal Úrad verejného zdravotníctva SR (ÚVZ SR) z dôvodu vyhlásenia mimoriadnej situácie na území Slovenskej republiky vládou SR. Tiež sme sa riadili závermi z rokovania Ústredného krízového štábu. V rámci ŠZD sme kontrolovali na pracoviskách resp. u zamestnávateľov vydané hygienické a protiepidemické opatrenia vydané ÚVZ SR a Ústredným krízovým štábom, ktoré boli záväzné pre prevádzkovateľov a zamestnávateľov v Slovenskej republike.

2.1.1. Znižovanie miery zdravotných rizík (rizikové práce)

Sumarizácia údajov o rizikových prácach v okrese Žilina a Bytča

Evidencia rizikových prác sa vykonávala programom ASTR_2011. V rámci ŠZD sa prehodnocovali vydané rozhodnutia na rizikové práce, v prípade 4. kategórie RP sa vydali nové prehodnotenú rozhodnutia. Súčasťou návrhov na zaradenie do rizikových prác vždy boli priložené aj podklady: posudky o riziku, objektivizácia faktorov pracovného prostredia, vykonané technické a technologické opatrenia, akékoľvek zmeny súvisiace s výkonom RP a pracovným prostredím. Pri výkone ŠZD sa sledovali výsledky a intervaly LPP vo vzťahu k práci, či zamestnávateľ plní povinnosti, ktoré mu vyplývajú z platnej legislatívy v súvislosti s vyhlásenými RP, či zamestnávateľia majú zazmluvnené PZS a BTS. V kategórii 3. a 4. rizikových prác je zaradených v **regióne Žilina a Bytča: 133 subjektov** (114 subjektov v 3. kat. prác + 19 subjektov v 4. kat. prác).

Kategória RP	Počet pracovníkov celkom	Z toho počet žien
3. + 4. kategória	5899	1957
3. kategória	5762	1936
4. kategória	137	21

Uvedené počty pracovníkov prezentujú niektorých zamestnávateľov zaevidovaných aj v 3. a vo 4. kategórii prác.

Rozhodnutia na rizikové práce (RP) vydaných bolo **37 rozhodnutí**

Počet rozhodnutí	Druh rozhodnutia
3	Rozhodnutia na vyradenie z 3. alebo 4. kat.
27	Rozhodnutia vyhlasujúce RP

V roku 2021 sme neuložili žiadnu sankciu v súvislosti s povinnosťami zamestnávateľov voči zamestnancom na rizikových prácach. Zamestnávatelia aj naďalej predkladali protokoly a ďalšie náležité podklady na hodnotenie rizikových prác a profesií. Súčasne predkladali aktuálne posudky o riziku a kategorizácie prác. V posudkoch o riziku boli aj údaje o vykonaných technických a technologických opatreniach na pracoviskách, ergonomických opatreniach, o používaní ergonomických náradí a nástrojov, o organizačných zmenách pracovných procesov, ako rotácia činností na rizikových prácach s činnosťami, ktoré nie sú rizikové a o ďalších nových zmenách, ktoré mohli mať pozitívny dopad na zdravie zamestnancov. Pri výkone ŠZD na rizikových pracoviskách sme sledovali výsledky a intervaly vykonávania LPP vo vzťahu k práci, či si zamestnávateľ splnil povinnosti a zabezpečil adekvátny zdravotný dohľad. Pri zistení nedostatkov na rizikových pracoviskách, boli uložené opatrenia, ktoré boli termínované, tie boli následne prešetrené a skontrolované.

Pre subjekt **FNsP Žilina** boli v súvislosti s pandemiou COVID-19 zaradené práce do 3. kategórii prác s faktorom pracovného prostredia biologický faktor. Jednalo sa o pracoviská:

- Pandemické oddelenia COVID-19 FNsP Žilina,
- MOM - Antigénové mobilné odberové miesto FNsP Žilina,
- MOM - Veľkokapacitné mobilové odberové miesto FNsP.

Plnenie povinnosti zamestnávateľov vypracovať informáciu o výsledkoch hodnotenia zdravotných rizík a o vykonaných opatreniach na pracovisku (§ 30 ods.1 písm.l) zákona č.355/2007 Z.z. - v rámci evidencie podnikov (3. a 4. kategória prác) si túto povinnosť z celkového počtu 133 subjektov splnilo 94 subjektov.

2.1.2. Znižovanie zdravotných rizík z látok a zmesí klasifikovaných ako toxické:

Celkom vydaných rozhodnutí len pre manipuláciu s v. tox. I. a tox.II.	1
Z celkového počtu rozhodnutia na uvedenie priestorov do prevádzky s chem. faktorom PP	51
Rozhodnutia na manipuláciu s azbestom	78
Rozhodnutia na manipuláciu s karcinogénnymi a mutagénnymi látkami vrátane manipulácie s azbestom	83

V roku 2021 bolo vykonaných **51 previerok**. Previerky boli prevažne zamerané na uvedenie priestorov do prevádzky. Hodnotili sme úroveň vypracovania prevádzkových poriadkov, aby spĺňali požiadavky platnej legislatívy. Prevádzkové poriadky pre nebezpečné chemické faktory v zmysle platnej legislatívy **sme neschvaľovali** ale požadovali od zamestnávateľov **predložiť k nahliadnutiu**. Spoločnosti, v ktorých sa manipulovalo s veľmi toxickými látkami a zmesami a toxickými látkami a zmesami, museli mať zodpovedného pracovníka, ktorý má platné osvedčenie pre manipuláciu s týmito látkami.

Počet vydaných osvedčení celkom v kraji ZA + mimo kraj ZA	20
Počet vydaných osvedčení <u>z praxe</u> v kraji ZA + mimo kraj ZA	8
Počet vydaných osvedčení <u>po vykonaní skúšky</u> kraji ZA + mimo kraj ZA	12

Počet vydaných osvedčení z regiónu Žilina + Bytča	9
Počet vydaných osvedčení z regiónu Čadca	2
Počet vydaných osvedčení z regiónu Martin	2
Počet vydaných osvedčení z regiónu Liptovský Mikuláš	4
Počet vydaných osvedčení z regiónu Dolný Kubín	2
Počet vydaných osvedčení v iných regiónoch	1
CELKOM	20

Bolo vykonaných 12 skúšok.

RÚVZ so sídlom v Žiline vydal **celkom 20 osvedčení.**

Pre **regióny v ZA kraji** bolo vydaných 19 osvedčení.

Pre **regióny mimo ZA kraj** bolo vydaných 1.

V rámci ŠZD sa kontrolovalo uskladnenie, manipulácia s chemickými faktormi a spôsob likvidácie obalov s veľmi toxickými a toxickými látkami a zmesami. Nakladanie s nebezpečnými odpadmi bolo súčasťou rozhodnutí na uvedenie priestorov do prevádzky.

DDD činnosť v regióne Žilina a Bytča:

Počet oznámení zaslaných na RÚVZ	176
Počet prevádzok, v kt. sa činnosť vykonala	422

V roku 2021 narástol záujem o **DDD činnosť**. Bolo doručených **176 žiadostí** a ošetrených bolo **422 objektov** (v roku 2020 bolo doručených **124 žiadostí** a ošetrených bolo **270 objektov**).

V našom regióne nebola v roku 2021 zaznamenaná žiadna mimoriadna situácia ani havária.

2.1.3. Znižovanie zdravotných rizík z karcinogénnych a mutagénnych faktorov vrátane azbestu a z látok poškodzujúcich reprodukciu a narúšajúcich endokrinný systém:

V roku 2021 bolo vydaných **5 nových rozhodnutí** na činnosti spojené len s manipuláciou chemických karcinogénov a mutagénov. Okrem rozhodnutí na uvedenie priestorov do prevádzky, prevládali aj rozhodnutia pre manipuláciu s materiálom obsahujúcim **azbest a pre manipuláciu s karcinogénnymi a mutagénnymi látkami**, vydaných bol **83 spolu** karcinogény a mutagény + azbest.

Počty pracovníkov vykonávajúcich rizikové práce 2021 - faktor pracovného prostredia – chemické karcinogény a mutagény						
3. kat		4. kat		spolu		subjekty
celkom	ženy	celkom	ženy	celkom	ženy	
211	150	29	19	240	169	FNsP Žilina a.s. Doprastav a.s. Bratislava, prevádzka VS 1 Žilina - Bytča Domenica spol s r.o. K + M spol. s r.o. FINES a.s. Výskumný ústav dopravný, Žilina MONT IRP, s.r.o. Žilina

Azbest: - V roku 2021 bolo doručených **78 žiadostí na likvidáciu a manipuláciu s azbestom** (v roku 2020 to bolo **62 žiadostí**).

V roku 2021 neboli prešetrené žiadne podnety v súvislosti s manipuláciou s azbestom.

2.1.4. Pilotné testovanie nových navrhovaných metód hodnotenia fyzickej záťaže pri práci:

V roku 2021 sme pilotný projekt na testovanie nových metód hodnotenia fyzickej záťaže pri práci **nerealizovali**. V roku 2021 došlo k nárastu hodnotení fyzickej pracovnej záťaže u zamestnancov na základe našich požiadaviek ako súčasť uvedenia priestorov do prevádzky. Naďalej sa predkladali hodnotenie fyzickej záťaže v súvislosti so šetrením chorôb z povolania. Úroveň hodnotení sa sústavne zlepšuje. Predložené návrhy zodpovedali usmerneniam ustanovenými v platnej legislatíve.

2.2 Intervencie na podporu zdravia pri práci

V rámci výkonu ŠZD bolo v roku 2021 vykonaných cca **3395 konzultácií** s ohľadom na podporu a ochranu zdravia pri práci (z toho bolo **27 e-mail** poskytnutých rád v súvislosti s **COVID-19**, individuálnych poradenstiev bolo **3380** (vrátane telefonických a elektronických rád) a skupinových poradenstiev bolo **15**. Konzultácie boli vykonávané počas kontrol a previerok v rámci ŠZD, ale aj ústnou či písomnou formou. Previerky boli zamerané na pracovné prostredie, pracovnú činnosť, absolvovanie LPP u zamestnancov, dodržiavanie bezpečnostných a zdravotných zásad pri práci, či spĺňajú zamestnanci odbornú spôsobilosť pre danú činnosť, či absolvovali povinnú akreditovanú odbornú prípravu a pod. Naďalej sme sledovali činnosti, ktoré vykonávajú SZČO, do akej miery majú vypracovaný posudok o riziku a kategorizáciu prác, resp. ako majú s inými spoločnosťami uzatvorené dohody a kto je zodpovedný za pracovné prostredie, poskytovanie OOPP, zabezpečenie zdravotného dohľadu. Naďalej usmerňujeme zamestnávateľov na dôsledky vplyvu práce na zdravie zamestnancov, s dôrazom na vznik choroby z povolania.

Pri výkone ŠZD u zamestnávateľov boli kontrolované výstupy hodnotení a podklady, ktoré vypracovali PZS. Sledovali sme posudky o riziku a kategorizáciu prác.

2.2.2 Európska informačná kampaň Európskej agentúry BOZP (OSHA Bilbao) zameraná na prevenciu zdravotných a bezpečnostných rizík pri práci

V roku 2021 bola realizovaná spolupráca s **inými správnymi orgánmi a štátnymi úradmi**. Podnety a sťažnosti boli vybavované v zmysle kompetencií ustanovených legislatívou.

V r. 2021 zamestnanci odboru PPL vykonali **1 spoločnú kontrolu s Inšpektorátom práce**

Faurecia Automotive Slovakia, s.r.o., Panónska cesta 9, Bratislava - mestská časť Petržalka, 851 04, odštepny závod Exhaust Žilina, Mobis ulica 442/2, 013 02 Gbeľany

IČO: 47 492 066 - predmet činnosti – výroba komponentov pre automobilový priemysel – výfukových systémov, montáž katalyzátorov, zvaračské práce – manuálne aj automatické.

V roku 2021 sa nerealizovali v rámci kraja Žilina žiadne spoločné porady s IP Žilina.

Trend vývoja pracovného prostredia a pracovných podmienok v jednotlivých odvetviach výroby a služieb je v našom regióne v roku 2021 naďalej poznačený pandemickou situáciou. Časť spoločností utlmilo svoju činnosť, časť spoločností zaniklo, ale vznikali aj nové spoločnosti naviazané na potreby občanov v pandemickej situácii.

3. Odbor hygieny výživy, bezpečnosti potravín a kozmetických výrobkov

3.1 Bezpečnosť PC fliaš vo vzťahu k migrácii bisfenolu A

RÚVZ so sídlom v Žiline nie je gestorom a riešiteľom tejto úlohy.

Gestorom tejto úlohy je ÚVZ SR, RÚVZ so sídlom v Poprade.

3.2 Monitoring príjmu kuchynskej soli

Odpočet: Cieľom úlohy je dosiahnuť postupné znižovanie príjmu soli v nadväznosti na prijaté úlohy v oblasti rizikových faktorov vo výžive.

Úloha prebehla v 1 etape:

I. etapa: august 2021: boli odobraté 2 vzorky hotového pokrmu (2 vzorky uzavretý systém) – v ZSS na laboratórnu kontrolu obsahu pridanej kuchynskej soli.

Ďalej sa pravidelne pri štátnom zdravotnom dozore najmä v uzavretom sektore upozorňuje prevádzkovateľ na znižovanie príjmu soli . Ide hlavne o prevádzky, ktoré zabezpečujú celodennú stravu. Zameriavame sa hlavne na časté chyby pri normovaní, kde sa neberie do úvahy obsah soli v dochucovacích prídavkoch (bujóny, vegey, zelenina konzervovaná v soli, trený cesnak v soli a pod.).

V spolupráci s poradňou výživy sa vykonávajú prednášky zamerané na zmenu zdravotného štýlu s redukciou hmotnosti, v ktorých sa taktiež upozorňuje na zdravotné benefity pri znížení konzumácie soli.

3.3 Bezpečnosť obalových materiálov na kozmetické výrobky

RÚVZ so sídlom v Žiline nie je gestorom a riešiteľom tejto úlohy.

Gestorom tejto úlohy je ÚVZ SR a RÚVZ so sídlom v Poprade.

4. Oddelenie hygieny detí a mládeže

Vec: Programy a projekty Regionálneho úradu verejného zdravotníctva so sídlom v Žiline za rok 2021

4.1 AKTIVITY PREVENČIE DETSKEJ OBEZITY V KONTEXTE PLNENIA NÁRODNÉHO AKČNÉHO PLÁNU V PREVENČII OBEZITY NA ROKY 2015 – 2025 (NAPPO)

Cieľom aktivít je komplexným výkonom štátneho zdravotného dozoru, realizáciou výchovných aktivít v oblasti edukácie matiek cestou materských centier a detí a mládeže cestou zariadení pre deti a mládež prispieť k zníženiu výskytu detskej obezity. Súčasťou projektu je aj získavanie údajov o antropometrických charakteristikách detí vybraných vekových skupín v súvislosti so stúpajúcim trendom výskytu obezity prostredníctvom projektu COSI.

Každoročne od roku 2015 do roku 2025 sa realizujú priority a) b) a c). Každé tri roky sa realizujú aktivity v rámci priority d):

Aktivity v rámci priority **a) Podpora zdravého štartu do života** realizuje poradňa zdravia pri RÚVZ so sídlom v Žiline.

V rámci priority **b) „Podpora zdravšieho prostredia v školách“** bola zabezpečená kontrola predávaného sortimentu a kontrolu dodacích listov u predajcov v **5** zariadeniach, efektívny a účinný výkon štátneho zdravotného dozoru v **35** zariadeniach stravovacích prevádzok určených pre deti a mládež a vo výdajniach stravy a odber vzoriek potravín na mikrobiologické vyšetrenie v celkovom počte **61**. V rámci ŠZD boli kontrolované hygienické podmienky pri príprave diétného stravovania, dodržiavanie pitného režimu pre deti, v predškolských zariadeniach presadzovanie pri realizácii pitného režimu detí používanie pitnej vody a nesladených nápojov, zisťovanie počtu stravujúcich sa detí a mládeže v školských stravovacích zariadeniach, posudzovanie energetickej a biologickej hodnoty stravy, kontrola pestrosti stravy, kontrola dodržiavania zásad pri zostavovaní jedálnych lístkov s ohľadom na odporúčané výživové dávky.

V rámci priority **c) „Poskytovať nutričné vzdelávanie odborným zamestnancom školského stravovania v rámci projektov profesijných združení“** sa zamestnanci RÚVZ so sídlom v Žiline zúčastňujú pracovných poradí pracovníkov školského stravovania organizovaných okresnými úradmi, odborom školstva a Spoločnými školskými úradmi na okresnej úrovni. Vzhľadom na nepriaznivú epidemiologickú situáciu v súvislosti s ochorením COVID – 19 spôsobeným koronavírusom (SARS – CoV-2) bolo vedúcim zamestnancom zariadení školského stravovania poskytované individuálne odborné poradenstvo prostredníctvom telefonickej a mailovej komunikácie.

V rámci priority **d) Podpora pohybových aktivít** odborní pracovníci oddelenia HDM v roku 2021 priebežne vykonávali kontroly zariadení určených na výučbu telesnej výchovy na základných a stredných školách. Skontrolovaných bolo 6 priestorov na vyučovanie telesnej výchovy (športové haly, telocvične, gymnastické sály a posilňovne vrátane vonkajších telovýchovných plôch z hľadiska dodržania požiadaviek príslušnej legislatívy (priestorové usporiadanie, vybavenie, tepelno-vlhkostná mikroklima a pod.).

V rámci priority **e) Monitoring antropometrických ukazovateľov vybraných vekových skupín detí školského veku** bola v roku 2019 vykonaná realizácia meraní

telesných parametrov u detí, zadávanie získaných antropometrických údajov a údajov získaných z dotazníkov do pripravených tabuliek v programe Excel a následné zaslanie vyplnených tabuliek gestorovi.

4.2 HYGIENICKÁ ÚROVEŇ DETSKÝCH PIESKOVÍSK V AREÁLOCH MŠ A V RÁMCI OBČIANSKEJ VYBAVENOSTI

Cieľom projektu je priebežná starostlivosť o hygienickú úroveň pieskovísk ako prevencie vzniku možného ochorenia detí v dôsledku mikrobiálneho a parazitárneho znečistenia piesku.

Prostredníctvom výkonu štátneho zdravotného dozoru sa realizovala kontrola dodržiavania legislatívnych požiadaviek v zmysle vyhlášky MZ SR č. 521/2007 Z.z. o podrobnostiach o požiadavkách na pieskoviská. Súčasťou kontroly kvality piesku bol odber vzoriek na laboratórne vyšetrenie vybraných indikátorov mikrobiologického a parazitárneho znečistenia. V roku 2021 bolo odobratých **35** vzoriek piesku, z toho 3 vzorky nevyhovovali požiadavkám platnej legislatívy pre prítomnosť Termotolerantných koliformných baktérií v dvoch prípadoch a Geohelmitov v jednom prípade. Prevádzkovatelia pieskovísk boli upozornení na povinnosť zabezpečiť pravidelné čistenie a udržiavanie pieskovísk tak, aby nepredstavovali riziko ohrozenia zdravia v dôsledku ich mikrobiálneho a iného znečistenia a dodržiavať najvyššie prípustné množstvo mikrobiálneho a iného znečistenia pôdy.

4.3 HODNOTENIE JEDÁLNYCH LÍSTKOV MŠ A ZŠ

Cieľom projektu je zmapovanie situácie v oblasti dodržiavania všeobecných zásad pre zostavovanie jedálnych lístkov v zariadeniach spoločného stravovania detí MŠ a ZŠ a zistiť frekvenciu podávania vybraných druhov potravín (pokrmov).

Pri hodnotení jedálnych lístkov (každý rok v 3 vybraných zariadeniach) sa využíva bodový systém koeficientu a pre frekvenciu podávania vybraných druhov potravín z mesačných výdajok sa využije vypracovaná metodika bodového systému, na základe ktorého sa budú slovne hodnotiť školské jedálne motivačným spôsobom tak, aby sa dosiahol v zariadení nutrične vyvážený jedálny lístok.

V roku 2021 sa zhodnotili jedálne lístky v troch vybraných základných školách za obdobie jeseň a zima, t.j. jeden mesačný jedálny lístok v mesiaci október a jeden mesačný jedálny lístok v mesiaci november v rámci každej z troch vybraných základných škôl. Získané údaje sa v súčasnosti spracovávajú a výsledky budú zaslané gestorovi na ÚVZ SR do 31. marca 2022.

4.4. ÚRAZY U DETÍ V SR

Cieľom projektu je formou spolupráce s NCZI a regionálnymi nemocnicami získať vybrané informácie, týkajúce sa problematiky úrazov detí na Slovensku.

V roku 2019 išlo o pilotný projekt, ktorého etapy riešenia pozostávali z nahlásenia zodpovednej osoby za RÚVZ so sídlom v Žiline, nadviazanie kontaktu zodpovednej osoby s vedením FNŠP v Žiline, komunikácia pracovníkov RÚVZ s príslušnými pracovníkmi oddelení, priebežné odoberanie vyplnených dotazníkov pracovníkmi RÚVZ, vyplnenie excelovských tabuliek pracovníkmi RÚVZ, zaslanie vyplnených tabuliek zodpovednými osobami na NCZI mailom. Realizácia projektu pokračovala aj v roku 2020, kedy bolo vyplnených celkovo **101** dotazníkov. V roku 2021 bola gestorom projektu spracovaná záverečná správa, ktorá bola poskytnutá aj FNŠP v Žiline.

6. Odbor epidemiológie RÚVZ Žilina

Vec : Vyhodnotenie programov a projektov ÚVZ SR - odbor epidemiológie

obdobie 1.1.2021 – 31.12.2021, správa za okresy Bytča a Žilina.

6.1. Národný imunizačný program SR - riešiteľské pracoviská: RÚVZ v SR

Poradenská činnosť v problematike imunizácie (infolinka Covid-19, cestovatelia, metodické návštevy pri výkone kontroly očkovania) vykonaná telefonicky resp. osobným kontaktom s klientom alebo zdravotníckym pracovníkom: 1 045x.

Problémom pri zabezpečovaní úrovne zaočkovanosti je pre epidemiológa snaha rodičov odmietat' očkovanú dieťaťa. Prevažujúci argument zo strany rodičov dieťaťa je tendencia odmietat' „živé vakcíny“ - obava z vedľajších účinkov.

V priebehu sledovaného obdobia sme zaevidovali ďalšie hlásenia zo strany lekárov, v roku 2021 bolo hlásených 30 nových odmietnutí očkovania rodičom dieťaťa, prejednané neboli, všetky presunuté do roku 2022. Celkový počet prípadov odmietaní očkovania ku 31.12.2021 (agenda od roku 2008) 517 prípadov.

Kontrola očkovania v SR za posledné sledované obdobie: t. j. obdobie 2020/2021 – vyhodnotenie k 31.08.2021: počet pediatrických obvodov spolu 38, okres Bytča: 6 obvodov, okres Žilina: 32 obvodov. V okrese Žilina a Bytča sme v kontrolovanom období nezaznamenali zaočkovanosť pod 95%. Zaočkovanosť v okresoch Žilina a Bytča sa pohybuje v rozmedzí od 96,3% - 99,71%. Zaznamenali sme 4 obvody so zaočkovanosťou nižšou ako 90%. Zistený bol nárast u očkovania detí do 15 rokov na žiadosť rodičov, z 1576 očkovaní (kontrola očkovania 2019/2020) na 2750 za posledné sledované obdobie.

6.2. Surveillance infekčných chorôb - riešiteľské pracoviská: RÚVZ v SR

V roku 2021 bolo spolu nahlásených do programu EPIS 42 169 prípadov, z toho 420 prípadov ako NN. K epidémiám bolo vytvorených 60 dotazníkov, počet záznamov v SRV 40.

Poradenská činnosť v problematike prenosných ochorení (v rodinných a kolektívnych ohniskách, infolinka Covid-19, poranenia zdravotníckych pracovníkov) vykonaná telefonicky resp. osobným kontaktom s klientom alebo zdravotníckym pracovníkom: 35 420x. Počet konzultácií osobne s klientom v problematike HIV/AIDS: 24x, telefonicky a elektronicky: 25x podaná informácia, počet vydaných certifikátov: 15, odber krvi 24x, z toho 1x anonymný odber (muž z okresu Námestovo) s pozitívnym výsledkom.

Problematika vírusových hepatítid a iných druhov očkovania riešená 12x (osobný resp. telefonický kontakt s klientom alebo lekárom) - Poradňa očkovania RÚVZ Žilina.

6.3. Informačný systém prenosných ochorení - riešiteľské pracoviská: RÚVZ v SR:

Vykonáva sa plnením projektu PHARE: Posilnenie surveillance a kontroly infekčných ochorení v SR, programom EPIS pri zabezpečení komunikácie so sieťami EÚ a SZO - (prenosné ochorenia). Počet analýz epidemiologickej situácie (ARO, PO): týždenná analýza – 107x, mesačná analýza – 24x, ročná analýza – 3x.

6.4. Nozokomiálne nákazy - riešiteľské pracoviská: RÚVZ v SR:

Surveillance nozokomiálnych nákaz vykonávaná v zmysle Vyhlášky MZ SR č. 553/2007, a v súlade s návrhom záznamu o výkone ŠZD/ÚVZ SR. Problematika NN je riešená podľa aktuálnej situácie, ako aj podľa výsledkov ŠZD - kontroly sterovou metódou práce pre jednotlivé kontrolované pracoviská telefonicky, následne písomným zhodnotením dodržiavania HER a výkon BOT. Podľa výsledkov je situácia riešená príslušnými opatreniami. Konzultácie v oblasti NN: 140x, konzultácie priestorových danosti zdravotníckych zariadení: 141x.

Počet kontrol HER: 7x, ŠZD: 16x. Počet odobratých vzoriek - sterov 174.

Kontrola fajčenia v ZZ: 12 kontrol – bez pokuty. Počet kontrolovaných sterilizačných prístrojov: 212. Priebežne vykonávame prevalenčné sledovanie výskytu Clostridium difficile vo FNŠP Žilina ako NN, epidemiologické šetrenie vykonané v 46 prípadoch.

6.5 Mimoriadne epidemiologické situácie - riešiteľské pracoviská: RÚVZ v SR

K problematike sú vypracované havarijné - pandemické plány na úrovni regiónov i kraja aktualizované 1x/rok, resp. v zmysle pokynov WHO alebo ÚVZ SR Bratislava.

V roku 2021 realizované v rámci riešenia ohnísk - protiepidemických opatrení ochorenia COVID – 19.

6.6. Enviromentálna surveillance poliomyelitídy a sledovanie VDPV - prac. RÚVZ v SR

Sledovanie cirkulácie divých a vakcinálnych kmeňov poliovírusov v odpadových vodách podľa harmonogramu Virologického pracoviska RÚVZ Banská Bystrica sme vykonali 6x odberom vody v ČOV Dolný Hričov s výsledkom: Pokus o izoláciu enterálnych vírusov z odpadovej vody: 6x negatívny nález (vyšetрил RÚVZ B. Bystrica).

6.7. Prevencia HIV / AIDS - projekt: spolupracujúci pracovníci - poradňa zdravia RÚVZ Žilina. Interaktívna forma vzdelávania a prevencie, spôsob získavania vedomostí dotknutých študentov v oblasti prevencie HIV. V roku 2021 nebola vykonaná aktivita ku dňu 1.12.2021 pre žiakov strednej odbornej školy. Pri možnej realizácii - pri pracovnom výkone je spísaný aj záznam s vyjadrením prítomných pedagógov za dané školské zariadenie k prezentácii projektu. Informovaný súhlas zákonného zástupcu, to zabezpečuje príslušné školské zariadenie.

6.8. Poradne očkovania – riešiteľské pracoviská: RÚVZ v SR:

Realizačný výstup zahŕňa zvýšenie informovanosti o očkovaní a očkovaním preventabilných ochoreniach, zníženie odmietaní očkovania a zabezpečenie informovanosti.

Na RÚVZ je zriadená poradňa očkovania. Informovanosť zabezpečená priebežne pri odmietaní očkovania. Konzultácie vykonávame telefonicky alebo osobným kontaktom s klientom.

Informovanosť verejnosti o vakcinologickom poradenstve je zabezpečená písomnou informáciou vypracovanou odborom epidemiológie pre ambulancie všeobecných lekárov, špecializované ambulantné pracoviská, ako aj zverejnenie informácie na panely vo vstupnej hale budovy RÚVZ a na webovej stránke úradu.

6.9.Zvýšenie povedomia budúcich rodičov o ochoreniach preventabilných očkovaním a význame očkovania:

1.Projekt „Zvýšenie povedomia budúcich rodičov o ochoreniach preventabilných očkovaním a význame očkovania“ - stredné školy, koordinátor RÚVZ Komárno.

V rámci RÚVZ Žilina spolupracujeme s poradňou zdravia a oddelením HDM. Realizácia v roku 2021: nevykonaná.

2.Projekt „ Vzdelávanie študentov SZŠ v oblasti vakcinológie“, koordinátor RÚVZ Trnava. Vzdelávanie nebolo v školskom roku 2020/2021 realizované.

7. Odbor laboratórnych analýz a Národné referenčné centrum pre kozmetické výrobky

Č. Ú.	NÁZOV ÚLOHY
1.1	Plnenie návrhu Akčného plánu pre životné prostredie a zdravie obyvateľov Slovenskej republiky (NEHAP V.)

Meranie imisií hluku v životnom prostredí vzhľadom na záťaž obyvateľstva
Plnenie:

Počet vzoriek	Počet ukazovateľov	Počet analýz
35	171	258

Meranie intenzity osvetlenia v životnom prostredí vzhľadom na záťaž obyvateľstva
Plnenie:

Počet vzoriek	Počet ukazovateľov	Počet analýz
0	0	0

Č. Ú.	NÁZOV ÚLOHY
3.2	Monitoring príjmu kuchynskej soli

Plnenie:

Počet vzoriek	Počet ukazovateľov	Počet analýz
25	75	75

Č. Ú.	NÁZOV ÚLOHY
4.2	Hygienická úroveň detských pieskovísk v areáloch MŠ a v rámci občianskej vybavenosti

Plnenie:

Počet vzoriek	Počet ukazovateľov	Počet analýz
154	540	1080

Č. Ú.	NÁZOV ÚLOHY
7.1	Monitoring kvality vôd vybraných lokalít

Plnenie:

Počet vzoriek	Počet ukazovateľov	Počet analýz
10	35	52

Č. Ú.	NÁZOV ÚLOHY
7.2	Kvalita vody a prostredia zdravotníckych zariadení a umelých kúpalísk

Plnenie chemických ukazovateľov:

Počet vzoriek	Počet ukazovateľov	Počet analýz
365	1827	1966

Plnenie mikrobiologických ukazovateľov:

Počet vzoriek	Počet ukazovateľov	Počet analýz

58	58	780
----	----	-----

Č. Ú.	NÁZOV ÚLOHY
7.10	Monitoring biologických alergénov v ovzduší (Peľová informačná služba-PIS) a alergénov roztočov vo vnútornom prostredí

Plnenie:

Počet vzoriek	Počet ukazovateľov	Počet analýz
259	777	5180

Č. Ú.	NÁZOV ÚLOHY
7.11	Stanovenie syntetických potravinárskych farbív v potravinách

Plnenie:

Počet vzoriek	Počet ukazovateľov	Počet analýz
56	298	366

Č. Ú.	NÁZOV ÚLOHY
7.12	Monitoring expozície zamestnancov operačných sál narkotizačnými plynmi

Plnenie:

Počet vzoriek	Počet analýz	Počet nevyhovujúcich vzoriek
90	151	1

Č. Ú.	NÁZOV ÚLOHY
7.13	Monitoring celkového organického uhlíka v prírodných a umelých kúpaliskách

Plnenie:

	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov	Počet analýz
ÚVZ SR Bratislava	57	57	166
RÚVZ Košice	0	0	0
RÚVZ Žilina	49	49	92
Spolu	106	106	258

Č. Ú.	NÁZOV ÚLOHY
7.15	Analýza celkového arzénu v potravinách

Plnenie:

Počet vzoriek	Počet ukazovateľov	Počet analýz
15	15	30

Č. Ú.	NÁZOV ÚLOHY
7.16	Monitoring obsahu dusitanov a dusičnanov v surovinách a pokrmoch z domácej produkcie použitých v stravovaní dojčiat a malých detí

Plnenie:

Počet vzoriek	Počet ukazovateľov	Počet analýz
13	18	18

9. Oddelenie podpory zdravia

9.1 ZDRAVOTNÉ UVEDOMENIE A SPRÁVANIE OBYVATEĽOV SR

Cieľ:

Prostredníctvom prieskumu je sledovať úroveň a vývoj zdravotného uvedomenia a správania sa občanov SR.

Odpočet:

Výsledky za obdobie 2013, 2016, 2019 budú k dispozícii v publikácii Zdravotné uvedomenie obyvateľov Slovenskej republiky v rokoch 2013-2016 a 2019. V roku 2021 prebiehala príprava na ďalší zber údajov.

9.2 PRIESKUM ZDRAVOTNEJ GRAMOTNOSTI OBYVATEĽOV SR

Cieľ:

Cieľom prieskumu je stanoviť úroveň zdravotnej gramotnosti u obyvateľov SR a zároveň vytvoriť databázu kvalitných medzinárodne porovnateľných údajov slúžiacich pre prípravu empirických podkladov k plánovaniu a výkonu programov a projektov.

Odpočet:

Výsledky prieskumu HLS19 za rok 2020 budú k dispozícii v publikácii HLS19: Európsky prieskum zdravotnej gramotnosti v SR 2019-2021.

- 1x účasť na online stretnutí k programu - Národný informačný deň k programu EU4Health na roky 2021-2027,

9.3 SLEDOVANIE ZDRAVOTNÉHO STAVU OBYVATEĽSTVA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Cieľ:

Na základe sledovania a hodnotenia zdravotného stavu obyvateľov Slovenskej republiky plánovať aktivity, intervencie a činnosti zamerané na preventívne opatrenia vedúce k zlepšeniu zdravotného stavu.

Odpočet:

- udržiavanie spolupráce s Fakultou nemocnicou s poliklinikou Žilina, Mestským úradom Žilina, Krajskou knižnicou Žilina, Krajským riaditeľstvom Policajného zboru v Žiline - odbor komunikácie a prevencie, poisťovňami - Union, Všeobecná zdravotná poisťovňa, s Regionálnymi komorami - Komora sestier a pôrodných asistentiek, s VÚC Žilinského samosprávneho kraja, s organizáciami - Slovenská nadácia srdca, Liga proti rakovine, firmami – Curaprox, a orgány verejnej správy, MŠ, ZŠ, SŠ, VŠ a iné
- 1x prednáška pre študentov VŠZaSP „Prvá pomoc“ (62 študentov)
- 2x prednáška pre seniorov- poslucháčov Univerzity tretieho veku ZA Univerzity: „Ako predchádzať stresu“, „Stres a syndróm vyhorenia“ (spolu 13 ľudí)

- individuálne konzultácie pre poslucháčov Univerzity tretieho veku: „*Ako si udržať pamäť v dobrej kondícii*“ (1 poslucháč)
- aktivity na tému „*Žiť s dobou*“ – psychosociálna podpora seniorov počas pandémie Covid 19 – panel vo vstupných priestoroch RÚVZ so sídlom v Žiline
- distribúcia zdravotno-výchovných materiálov v ZPS a DSS ZA kraja – spolupráca s odd. epidemiológie – počas celého roka
- v rámci **týždňa mozgu**
 - o 1x nahrávka video vstupu uverejnená na sociálnych sietiach (youtube, web stránka ZA knižnice)
 - o 2x panel vo vstupných priestoroch RÚVZ so sídlom v Žiline a v Krajskej knižnici Žilina
 - o informácia na web stránke RÚVZ so sídlom v Žiline, Krajskej knižnici
- aktivity v rámci **Národného onkologického programu**:
 - o prevencia kolorektálneho ca – 2x interaktívna prednáška (31 poslucháčov), 2x individuálne aktivity (spolu 73 účastníkov),
 - o prevencia ca prsníka – 2x interaktívna prednáška (31 poslucháčov), distribúcia letákov do gynekologických ambulancií v rámci ZA okresu (4x amb.)
 - o prevencia ca prostaty – individuálne poradenstvo a vyšetrenie PSA (25 mužov)
- aktivity v rámci „**Svetový deň zdravia**“
 - o oslovenie škôl ZA okresu o participáciu v celoslovenskej súťaži „Nakresli zdravie“ (oslovených cca 50 škôl, zapojilo sa 10 škôl), zo zapojených kresieb boli vybraté 3 kresby a odoslane na ÚVZ SR do celoslovenského kola
 - o 4x informácia na web stránke RÚVZ so sídlom v Žiline,
 - o 1x panel vo vstupných priestoroch RÚVZ so sídlom v Žiline
- aktivity k „**Svetovému dňu pohybu**“:
 - o zahájenie kampane *Vyzvi srdce k pohybu* – posunutie informácii širokej verejnosti
 - o 1x panel vo vstupných priestoroch RÚVZ so sídlom v Žiline,
- aktivity v rámci „**Svetový deň hepatitídy**“
 - o informácia na web stránke RÚVZ so sídlom v Žiline,
 - o 1x panel vo vstupných priestoroch RÚVZ so sídlom v Žiline
- aktivity v rámci „**Svetový deň Alzheimerovej choroby**“
 - o 1x panel vo vstupných priestoroch RÚVZ so sídlom v Žiline,
 - o 2x informácia na web stránke RÚVZ so sídlom v Žiline,
- aktivity v rámci „**Svetový deň boja proti besnote**“
 - o 1x panel vo vstupných priestoroch RÚVZ so sídlom v Žiline,
 - o 2x informácia na web stránke RÚVZ so sídlom v Žiline,
- aktivity v rámci „**Svetový deň diabetu**“
 - o 2x prednáška pre študentov VŠZaSP a študentov SZŠ (spolu 41 študentov)
 - o 1x panel vo vstupných priestoroch RÚVZ so sídlom v Žiline,
 - o 1x informácia na web stránke RÚVZ so sídlom v Žiline,
- aktivity k „**Svetového dňa bez tabaku**“:
 - o 1x panel vo vstupných priestoroch RÚVZ so sídlom v Žiline,
 - o 4x informácia na web stránke RÚVZ so sídlom v Žiline,
 - o 1x prednáška pre študentov strednej školy (20 študentov).
- aktivity v rámci „**Európsky týždeň boja proti drogám**“
 - o 2x prednáška problematika závislostí - režimové opatrenia u závislých osôb pre študentov strednej školy (31 študentov).
- aktivity v rámci kampane „**Od srdca k srdcu**“

- počet meraní zrealizovaných podľa metodiky projektu: 130 osôb
- záchyt atriálnej fibrilácie: 0

9.4 NÁRODNÝ AKČNÝ PLÁN V PREVENCII OBEZITY NA ROKY 2015-2025

Cieľ:

Zámerom Národného programu prevencie obezity je vytvoriť spoločensky prospešný systém, ktorý povedie k zníženiu incidencie a prevalencie nadhmotnosti a obezity v populácii a eliminuje epidemický výskyt nadhmotnosti a obezity, zníženie počtu nových prípadov ochorení súvisiacich s nadhmotnosťou a obezitou, zníženie výskytu a vplyvu ostatných modifikovateľných rizikových faktorov týchto ochorení.

Odpočet:

- realizácia projektu „*Viem čo zjem*“:
 - 2x beseda pre žiakov ZŠ (29 žiakov)
 - odoslaná spätná väzba na ÚVZ SR (2x)
- „Stravovanie seniorov“ - 4 aktivity (59 ľudí), informačný panel vo vstupnom priestranstve RUVZ ZA, 4x informačný článok na web stránke RUVZ ZA

9.4.1 VYZVI SRDCE K POHYBU: Celonárodná medzinárodne koordinovaná kampaň na zvýšenie pohybovej aktivity dospelaj populácie

Cieľ:

Zlepšiť zdravotný stav obyvateľov Slovenska – znížiť chorobnosť a úmrtnosť na chronické neinfekčné ochorenia elimináciou jedného z najvýznamnejších rizikových faktorov – pohybovej inaktivity.

Odpočet:

Aktivity o informovanosti verejnosti o kampani prostredníctvom distribúcie plagátov a účastníckych listov:

- 1x účasť na online stretnutí „Vyzvi srdce k pohybu“
- web stránka RÚVZ ZA, panel v RÚVZ ZA,
- oslovenie a poskytnutie informácii o kampani v priestoroch – základných, stredných a vysokých škôl okresu ZA a Bytča (cca 3), na Obecných úradoch, vo firmách okresu ZA a Bytča (cca 5), Mestský úrad Žilina, Krajská knižnica Žilina, Fakultná nemocnica s poliklinikou, športové strediská,
- propagácia kampane pri prednáškach realizovaných počas obdobia možného zapojenia sa do súťaže - cca 4-krát,
- propagácia kampane na „dňoch zdravia“ firiem ZA regiónu (individuálne oslovovanie záujemcov- cca 42 oslovených),
- informácie poskytované klientom poradne zdravia počas celého možného obdobia zapojenia sa do súťaže (individuálne posunutie cca 14 prihlášok),
- doručenie vrátených vyplnených prihlášok na RÚVZ BB.

9.5 PODPORA ZDRAVIA ZNEVÝHODNENÝCH KOMUNÍT

Cieľ:

Prostredníctvom komunitných pracovníkov zdravotnej výchovy (KPZV) dosiahnuť významné zlepšenie zdravotného stavu populácie v rómskych komunitách.

Odpočet:

Program plnia vybrané RÚVZ v SR. RÚVZ so sídlom v Žiline tento program neplní.

9.6 STRATÉGIA ROZVOJA PORADENSKÝCH CENTIER OCHRANY A PODPORY ZDRAVIA V SR

Cieľ:

Cieľom prípravy Stratégie rozvoja Poradenských centier ochrany a podpory zdravia je vytvorenie podmienok na zlepšovanie kvality a úrovne poskytovaných služieb.

Odpočet:

- 6x účasť na pracovnom stretnutí pracovnej skupiny pre poradne zdravia,
- realizácia „*Dni zdravia*“ (spolupráca s poisťovňou Union, VŠZP):
 - o fi. SSE ZA - monitoring RF KVS ochorení - celkový cholesterol, Hgb, kyseliny močovej, glykémia, krvnej skupiny, hodnotenie % telesného tuku, TK, hmotnosť, výška, BMI – individuálne poradenstvo (42 účastníkov),
 - o KIA ZA - monitoring RF KVS ochorení - celkový cholesterol, Hgb, kyseliny močovej, glykémia, krvnej skupiny, hodnotenie % telesného tuku, TK, hmotnosť, výška, BMI – individuálne poradenstvo (31 účastníkov),
- počet klientov v poradni zdravia: 45 vyšetrených (TZS) – ovplyvnené epid. situáciou v súvislosti COVID 19
- v teréne vyšetrených 73 klientov
- 26x článok s rôznou aktuálnou problematikou na web stránka RÚVZ ZA
- 8x panel vo vstupnom priestranstve RÚVZ ZA s rôznou aktuálnou problematikou

Plnenie Programov a projektov ÚVZ SR bolo výrazne ovplyvnené epidemiologickou situáciou vzhľadom ku ochoreniu COVID 19. Pracovníci boli preradení na odd. epidemiológie a plnili pracovné činnosti v súvislosti s výskytom COVID 19.